

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 9 Νοεμβρίου 2022 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλη.

Για να εξετάσει: α) την από 3/10/2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1372/07-10-2022 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ...» και τον διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στο ..., ..., και εκπροσωπείται νόμιμα, και β) την από 3/10/2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1375/10-10-2022 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» που εδρεύει στην ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο ... που εδρεύει στον ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με τις προδικαστικές προσφυγές, αμφότερες οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση: α) της από 21/9/2022 με αριθμό 2/13ου ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΔΣ ... /21-09-2022 απόφασης του ΔΣ του αναθέτοντος φορέα (αριθμός πρωτ. .../22-09-2022) με θέμα «ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΓΑΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ... ΓΙΑ ΤΟ 2022-23» και β) της από 2/9/2022 με αριθμό 4/12ου Δ.Σ. .../2-09-2022 απόφασης του ΔΣ του αναθέτοντος φορέα (αριθμός πρωτ. 7141/7-9-2022) με θέμα «ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ "ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΓΑΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ 2022-23» κατά τα σκέλη τους που προσβάλλονται ειδικότερα από καθεμία από τις προδικαστικές προσφυγές.

Υπέρ της διατήρησης της ισχύος των προσβαλλόμενων, κατά το μέρος που τους αφορούν, παρεμβαίνουν: α) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «... ...» που εδρεύει στο ...,, και εκπροσωπείται νόμιμα, με αίτημα την απόρριψη της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής και β) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «... ...» που εδρεύει

στην ..., οδός, και εκπροσωπείται νόμιμα, με αίτημα την απόρριψη της πρώτης και της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Αθηνά Μπουζιούρη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση των προδικαστικών προσφυγών καταβλήθηκαν, εισπράχθηκαν και δεσμεύτηκαν τα νόμιμα, σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017, παράβολα ποσού 1.000,00 ευρώ, όπως αυτά υπολογίζονται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, η οποία ανέρχεται σε 200.000,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: ... για την πρώτη προσφεύγουσα και ... για την δεύτερη προσφεύγουσα).
2. Με τη Διακήρυξη με αριθμό πρωτ. .../23-7-2022 του αναθέτοντος φορέα προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών «ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΓΑΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ 2022», εκτιμώμενης αξίας 200.000,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς βάσει τιμής και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 4/8/2022. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 23/7/2022 (ΑΔΑΜ: ...) και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α Στον διαγωνισμό συμμετείχαν υποβάλλοντας προσφορά έξι (6) οικονομικοί φορείς. Σύμφωνα με το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού με ημερομηνία 4/8/2022, οι προσφορές όλων των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων κρίθηκαν παραδεκτές και κατετάγησαν κατά σειρά μειοδοσίας ως εξής: 1) ..., 2) ..., 3) ..., 4), 5), και 6) Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώθηκε το πιο πάνω πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης η μειοδότρια Με το από 16/9/2022 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού αποσφραγίστηκε και ελέγχθηκε ο φάκελος δικαιολογητικών κατακύρωσης της προσωρινής αναδόχου. Το δεύτερο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού επικυρώθηκε με την πρώτη

προσβαλλόμενη απόφαση του αναθέτοντος φορέα με την οποία κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην

3. Η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού, με την οποία ολοκληρώθηκε η σύνθετη διοικητική ενέργεια του διαγωνισμού και στην οποία ενσωματώνονται όλες οι προηγούμενες εκτελεστές διοικητικές πράξεις, μεταξύ των οποίων και η δεύτερη προσβαλλόμενη, είναι η μόνη παραδεκτά προσβαλλόμενη με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 1238/2010, 110/2009. 200/2008, ΔΕφΠειρ 44/2016, ΔΕφΑθ 10/2015 κ.α.). Η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους μέσω της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού στις 22/9/2022.

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (υπηρεσίες), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης του αναθέτοντος φορέα υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, οι κρινόμενες διαφορές διέπονται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια να εξετάσει τις προδικαστικές προσφυγές, οι οποίες έχουν ασκηθεί παραδεκτά.

5. Ο αναθέτων φορέας κοινοποίησε τις προδικαστικές προσφυγές στους θιγόμενους στις 3/10/2022, αλλά δεν υπέβαλε απόψεις επ' αυτών.

6. Παραδεκτά και με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν υπέρ της διατήρησης ισχύος της προσβαλλόμενης αμφοτέρως οι παρεμβαίνουσες, δοθέντος ότι με τις κρινόμενες προδικαστικές προσφυγές προβάλλονται λόγοι απόρριψης των προσφορών τους.

7. Η Διακήρυξη συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα τον αναθέτοντα φορέα και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012).

8. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής των προσφορών των οικονομικών φορέων ισχυριζόμενη ότι κατά παράβαση του άρθρου 68 παρ. 1 ν. 3863/2010 όλοι οι παραπάνω οικονομικοί φορείς ανέφεραν στην προσφορά τους και προσκόμισαν αντίγραφο της ΕΓΣΣΕ του έτους 2021, αντί να αναφέρουν και να προσκομίσουν την ΕΓΣΣΕ του έτους 2022 με Π.Κ. 15/30-06-2022, η οποία ήταν ήδη σε ισχύ πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των

προσφορών στον διαγωνισμό. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος, διότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΕΓΣΣΕ με ημερομηνία 29/6/2022 και Π.Κ. 15/30-6-2022, παρατάθηκε η ισχύς της ΕΓΣΣΕ του έτους 2021 (Π.Κ. 16/1-7-2021), με τους ίδιους όρους, έως τις 30/6/2023. Επομένως, κατά τον χρόνο κατάρτισης των προσφορών των πιο πάνω οικονομικών φορέων και μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους (4/8/2022) η ισχύουσα ΕΓΣΣΕ ήταν αυτή του έτους 2021. Ως εκ τούτου, η επίκληση και η προσκόμιση της εν λόγω ΕΓΣΣΕ από τους προαναφερθέντες οικονομικούς φορείς δεν συνιστά πλημμέλεια των προσφορών τους, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Άρα ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

9. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής των προσφορών όλων των λοιπών συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, ήτοι των εταιρειών, ισχυριζόμενη ότι οι απολαβές που υπολόγισαν όλοι οι πιο πάνω οικονομικοί φορείς με τις προσφορές τους υπολείπονται των νομίμων. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, αφού παραθέτει στην προσφυγή της τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, προβαίνει σε υπολογισμό του ελάχιστου εργατικού κόστους για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης βάσει δικών της παραδοχών (4ωρη πενθήμερη απασχόληση, ασφαλιστικές εισφορές ποσοστού 22,77% κ.α.). Στην συνέχεια, η προσφεύγουσα, χωρίς να προβάλλει συγκεκριμένες πλημμέλειες των οικονομικών προσφορών των λοιπών διαγωνιζόμενων, ισχυρίζεται ότι το υπολογισθέν από καθέναν από αυτούς εργατικό κόστος, ήτοι οι αποδοχές κάθε είδους και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, υπολείπεται του νόμιμου, όπως η ίδια το υπολογίζει βάσει των δικών της παραδοχών, προβάλλοντας ότι από μόνη την διαφοροποίηση των υπολογισμών των λοιπών διαγωνιζόμενων σε σχέση με τους δικούς της προκύπτει παράβαση των όρων της Διακήρυξης και της εργατικής νομοθεσίας εν γένει. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι: α) ότι η εταιρεία
... .., υπολόγισε τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων της στο ποσό των 129.815,34 ευρώ, ήτοι 4.374,60 ευρώ λιγότερες από τις κατώτερες προβλεπόμενες από την εργατική νομοθεσία (134.189,94 – 129.815,34), καθώς επίσης και ότι τελική προσφερόμενη τιμή των 8,17 ευρώ ανά ανθρωπόωρα που προσέφερε η εταιρεία υπολείπεται κατά

0,07 ευρώ (8,24 - 8,17) του κατώτατου εργατικού κόστους, β) η εταιρεία ... υπολόγισε τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων της στο ποσό των 131.445,00 ευρώ, ήτοι 2.744,94 ευρώ λιγότερες από τις κατώτερες προβλεπόμενες από την εργατική νομοθεσία (134.189,94 – 131.445,00), γ) η εταιρεία ... υπολόγισε τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων της στο ποσό των 125.636,88 ευρώ, ήτοι 8.553,06 ευρώ λιγότερες από τις κατώτερες προβλεπόμενες από την εργατική νομοθεσία (134.189,94 – 125.636,88), καθώς επίσης και ότι υπολόγισε τις εργοδοτικές εισφορές της στο ποσό των 28.004,46 ευρώ, ήτοι 2.550,59 ευρώ λιγότερα από τα κατώτερα προβλεπόμενα από την ασφαλιστική νομοθεσία (30.555,05 – 28.004,46), δ) ότι η εταιρεία υπολόγισε τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων της στο ποσό των 130.882,39 ευρώ, ήτοι 3.307,55 ευρώ λιγότερες από τις κατώτερες προβλεπόμενες από την εργατική νομοθεσία (134.189,94 – 130.882,39) και ε) η εταιρεία υπολόγισε τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων της στο ποσό των 133.045,40 ευρώ, ήτοι 1.144,54 ευρώ λιγότερες από τις κατώτερες προβλεπόμενες από την εργατική νομοθεσία (134.189,94 – 133.045,40). Ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος και ανεπίδεκτος εκτίμησης και ως εκ τούτου ως απαράδεκτος. Και τούτο, διότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει καμία ειδική και ορισμένη πλημμέλεια των προσφορών των λοιπών διαγωνιζόμενων, δεν προσδιορίζει ποια από τα κονδύλια που παρατίθενται στις αναλυτικές οικονομικές προσφορές τους υπολογίστηκαν κατά παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης και δεν προβάλλει μη τήρηση εκ μέρους των λοιπών διαγωνιζόμενων συγκεκριμένων υποχρεώσεων επιβαλλόμενων από την εργατική νομοθεσία. Κατόπιν των ανωτέρω, και ο λόγος αυτός της πρώτης προδικαστικής προσφυγής προβαλλόμενος κατά όλων των οικονομικών φορέων είναι αόριστος (πρβλ. ΔΕφΑΘ 1961/2022, σκ. 30, ΔΕφΘεσ/νίκης 303/2022, ΕΑΔΗΣΥ 1561,1562/2022, 945/2022, Σ822/2022, 761,762/2022, 1369/2021 κ.α.). και ως εκ τούτου απορριπτέος ως απαράδεκτος

10. Περαιτέρω η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ισχυριζόμενη ότι η οικονομική προσφορά της είναι ασυνήθιστα χαμηλή ως προς τα κονδύλια των αναλώσιμων υλικών και του διοικητικού κόστους σε σύγκριση με τις απαιτήσεις του έργου και με τα

αντίστοιχα κονδύλια των λοιπών οικονομικών προσφορών. Επικαλείται δε η προσφεύγουσα προς θεμελίωση του ισχυρισμού της το άρθρο 88 παρ. 5^α Ν. 4412/2016 και παραθέτει συγκριτικό πίνακα των κονδυλίων διοικητικού κόστους και αναλωσίμων όλων των οικονομικών προσφορών που κατατέθηκαν στον διαγωνισμό.

11. Ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, στο μέτρο που στηρίζεται στην διάταξη της παρ. 5^α του άρθρου 88 ν. 4412/2016 το οποίο εφαρμόζεται αποκλειστικά στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και όχι σε διαγωνισμούς ανάθεσης υπηρεσιών, όπως ο προκείμενος. Επομένως, στην προκείμενη περίπτωση δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής του θεσπιζόμενου από την πιο πάνω διάταξη τεκμηρίου εμφάνισης προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Περαιτέρω, οι διατάξεις του άρθρου 3.1.2.1.γ' της Διακήρυξης, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 88 ν. 4412/2016, επιβάλλουν στον αναθέτοντα φορέα να εκτιμά εάν οι υποβληθείσες στην διαγωνιστική διαδικασία οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές και σε περίπτωση που κάποιες από αυτές εμφανίζονται ως τέτοιες, να εξακριβώνει τη σοβαρότητα και τη φερεγγυότητά τους καλώντας τους οικονομικούς φορείς να παράσχουν εξηγήσεις σχετικά με τις προσφερόμενες τιμές. Ο αναθέτων φορέας διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσει κατ' αρχήν συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενος, όμως, στην περίπτωση αυτή να καλέσει τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή, προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς του. Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον του αναθέτοντος φορέα ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωσή του να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ (βλ. ΣτΕ 7μ 726/2022, ΣτΕ 199/2021, 154/2021, ΕΑ ΣτΕ 12/2020). Ωστόσο, οι διαγωνιζόμενοι δεν εμποδίζονται να προβάλουν το πρώτον ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών άλλων

προσφερόντων με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής τους ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΣτΕ 7μ 726/2022, σκ. 32, ΑΕΠΠ 1554/2021, σκ. 11). Στην περίπτωση αυτή, εφόσον διαπιστωθεί από την ΕΑΔΗΣΥ, κατά την εξέταση προβαλλόμενων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ότι ένας προσφέρων υπολόγισε κονδύλια για την εκτέλεση της σύμβασης, το ύψος των οποίων κρίνεται ανεπαρκές, ο αποκλεισμός του διαγωνιζομένου από τη διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του αναθέτοντος φορέα, αφού αυτός κρίνει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία που παρείχε ο διαγωνιζόμενος δεν εξηγούν ικανοποιητικά την προσφερόμενη τιμή και ότι αυτή δεν επαρκεί για την υλοποίηση της συγκεκριμένης σύμβασης, της ΕΑΔΗΣΥ μη δυνάμενης να υποκαταστήσει τον αναθέτοντα φορέα ως προς την άσκηση της συγκεκριμένης αυτής αρμοδιότητας (πρβλ. ΣτΕ 602/2021, ΕΑ ΣτΕ 288/2020). Ως ουσιώδεις δε ισχυρισμοί θεωρούνται αυτοί με τους οποίους γίνεται επίκληση συγκεκριμένων αριθμητικών δεδομένων και κοστολογήσιμων στοιχείων των πληττόμενων οικονομικών προσφορών ως προς τις κατά περίπτωση προσφερόμενες τιμές των απαιτούμενων υπηρεσιών ή υλικών σε συσχέτιση με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης του και τα οριζόμενα στην εργατική νομοθεσία, καθώς και με τυχόν απόκλιση των προσφερόμενων επιμέρους τιμών από τις κρατούσες στην αγορά οικείες τιμές (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 165/2020, 12/2020, ΔΕφΑθ 1951/2020). Δεν θεωρούνται ουσιώδεις και συγκεκριμένοι οι ισχυρισμοί που ερείδονται αποκλειστικά στην κοστολόγηση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, η οποία ανάγεται στους οικονομοτεχνικούς παράγοντες και στα οικονομικά δεδομένα που ισχύουν για καθέναν από τους διαγωνιζόμενους (πρβλ. ΕΑ 12/2020)· μόνη δε η υποβολή χαμηλότερης προσφοράς σε επιμέρους κονδύλια, σε σχέση με τις λοιπές υποβληθείσες προσφορές, δεν αρκεί προκειμένου να εξετασθεί η οικονομική προσφορά του μειοδότη ως ασυνήθιστα χαμηλή (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 165/2020, 20/2020, 290/2017). Στην προκείμενη περίπτωση, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσφοράς της μειοδότριας, στην οποία και κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, προβάλλοντας ότι αυτή είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι παρουσιάζει απόκλιση ως προς τα κονδύλια του διοικητικού κόστους και των αναλωσίμων σε σχέση με τις λοιπές προσφορές. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά πιο πάνω, οι προκείμενοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, με τους οποίους δεν

αμφισβητούνται με ποσοτικά και αριθμητικά στοιχεία, σε σχέση με τις κρατούσες στην αγορά τιμές, οι προσφερθείσες από την μειοδότης τιμές διοικητικού κόστους και αναλωσίμων, παρά μόνο συγκρίνονται οι εν λόγω τιμές με τις προσφερόμενες από τους λοιπούς διαγωνιζόμενους, δεν παρίστανται ουσιώδεις και συγκεκριμένοι, ούτε επαρκούν για τον χαρακτηρισμό της προσφοράς της μειοδότης ως ασυνήθιστα χαμηλής. Κατόπιν των ανωτέρω, και ο λόγος αυτός της πρώτης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

12. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής των δικαιολογητικών κατακύρωσης της ισχυριζόμενη ότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.2.9.1 της Διακήρυξης, αυτή δεν απέδειξε την μη συνδρομή κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του λόγου αποκλεισμού του άρθρου 2.2.3.2.β' της Διακήρυξης περί μη αθέτησης φορολογικών υποχρεώσεων, διότι η προσκομισθείσα βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας καταλάμβανε μόνο τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Όπως προσφάτως κρίθηκε (βλ. ΣτΕ 1939/2022, σκ. 20), η διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει κατόπιν της τροποποίησής της με τον ν. 4782/2021, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους δεσμευτικούς κανόνες της οδηγίας 2014/24, έχει την έννοια ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει να προσκομίζει με τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης αποδεικτικά μέσα, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι τόσο κατά το χρονικό σημείο υποβολής της προσφοράς, όσο και κατά το χρονικό σημείο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής. Όπως, επομένως, βάσιμα προβάλλεται από την προσφεύγουσα, η προσωρινή ανάδοχος είχε την υποχρέωση κατ' άρθρο 2.2.9.1 της Διακήρυξης, το οποίο στοιχείο προς την πιο πάνω διάταξη του ν. 4412/2016, να προσκομίσει με τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης, πέραν της ισχύουσας κατά τον χρόνο υποβολής των εν λόγω δικαιολογητικών βεβαίωσης φορολογικής ενημερότητας (αριθ. πρωτ. 75005774/29-8-2022), και αντίστοιχη βεβαίωση καταλαμβάνουσα τον χρόνο υποβολής της προσφοράς της στον διαγωνισμό (4/8/2022). Η διαπιστούμενη, όμως, παράλειψη της αναδόχου να προσκομίσει το πιο πάνω αποδεικτικό μέσο με τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης υποχρεώνει τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με το άρθρο 103 Ν. 4412/2016, να καλέσει τον

παρεμβαίνοντα να συμπληρώσει το εν λόγω στοιχείο, η δε ΕΑΔΗΣΥ δεν μπορεί να υποκαταστήσει τον αναθέτοντα φορέα στην άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να γίνει δεκτός ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, κατά το μέρος της που έκανε δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης της αναδόχου, προκειμένου η υπόθεση να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή, ώστε αυτή να ασκήσει την αρμοδιότητά της κατ' άρθρο 103 ν. 4412/2016.

13. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς των δικαιολογητικών συμμετοχής της ισχυριζόμενη ότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.2.5 της Διακήρυξης, η ανάδοχος, αντί να προσκομίσει τους ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών πριν την δημοσίευση της Διακήρυξης, προσκόμισε αυτούς των ετών 2018, 2019 και 2020 παραλείποντας αυτόν του 2021. Από το άρθρο 2.2.5 της Διακήρυξης, το οποίο ορίζει ότι *«όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να έχουν αθροιστικά κύκλο εργασιών παροχής υπηρεσιών συναφών με το αντικείμενο της παρούσας διακήρυξης για τις τρεις τελευταίες χρήσεις, ο οποίος θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος, από το 100% του προϋπολογισμού του έργου χωρίς ΦΠΑ»*, προκύπτει ότι το διάστημα αναφοράς για τη συνδρομή του επίμαχου κριτηρίου επιλογής είναι αυτό των τριών πιο πρόσφατων προ της δημοσίευσης της Διακήρυξης χρήσεων, ήτοι τα έτη 2019, 2020 και 2021. Επομένως, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η, η οποία προσκόμισε ισολογισμούς ετών 2018, 2019 και 2020 δεν απέδειξε, ως όφειλε, την συνδρομή του πιο πάνω κριτηρίου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Η διαπιστούμενη, όμως, παράλειψη της αναδόχου να προσκομίσει το πιο πάνω αποδεικτικό μέσο με τον φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης υποχρεώνει τον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με το άρθρο 103 Ν. 4412/2016, να καλέσει τον παρεμβαίνοντα να συμπληρώσει το εν λόγω στοιχείο, η δε ΕΑΔΗΣΥ δεν μπορεί να υποκαταστήσει τον αναθέτοντα φορέα στην άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας. Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να γίνει δεκτός ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, κατά το μέρος της που έκανε δεκτά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης της αναδόχου, προκειμένου η υπόθεση να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή,

ώστε αυτή να ασκήσει την αρμοδιότητά της κατ' άρθρο 103 ν. 4412/2016.

14. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ισχυριζόμενη ότι η δήλωση της τελευταίας στο πεδίο του ΕΕΕΣ περί τεχνικού εξοπλισμού και μέτρων εξασφάλισης ποιότητας ήταν πλημμελής, διότι δεν αναφέρθηκε σε αυτή παρά μόνο η κατοχή πιστοποιητικού ISO 9001:2015, και όχι τα εν γένει μέτρα εξασφάλισης ποιότητας που λαμβάνει η ανάδοχος. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η απάντησε όσον αφορά τον τεχνικό εξοπλισμό και τα μέτρα εξασφάλισης ποιότητας στο πεδίο της Ενότητας Γ' του Μέρους IV του ΕΕΕΣ, στο οποίο περιλαμβάνονται ερωτήματα σχετικά με την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, όσον αφορά συγκεκριμένα τα μέτρα εξασφάλισης ποιότητας ως εξής: *«Τα μέτρα για την διασφάλιση της ποιότητας είναι: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018»*. Με το περιεχόμενο αυτό οι δηλώσεις της αναδόχου στο μέρος του ΕΕΕΣ που αφορά την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, όπως αυτά προσδιορίζονται από την Διακήρυξη, δεν παρίστανται πλημμελείς, καθώς η Διακήρυξη δεν απαιτούσε την αναφορά άλλων μέτρων διασφάλισης ποιότητας, πλην της πιστοποίησης των διαγωνιζόμενων κατά συγκεκριμένα πρότυπα (ISO 9001:2015 και OHSAS 18001:2008). Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεμελιωθεί λόγος απόρριψης της προσφοράς της στις πιο πάνω δηλώσεις της στο ΕΕΕΣ και, επομένως, ο προκείμενος λόγος της πρώτης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

15. Επειδή, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ... ισχυριζόμενη ότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.1.5 της Διακήρυξης, η προσκομισθείσα από τον πιο πάνω οικονομικό φορέα εγγυητική επιστολή συμμετοχής δεν αναφέρει την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... υπέβαλε με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής εγγυητική επιστολή συμμετοχής της ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ με ημερομηνία 1/8/2022, στην οποία αναφέρεται ο αναθέτων φορέας, ο αριθμός και ο τίτλος της Διακήρυξης, καθώς επίσης και ο χρόνος ισχύος της εγγύησης έως τις 30/4/2023. Η εν λόγω εγγυητική επιστολή έχει συνταχθεί με βάση το υπόδειγμα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ V της Διακήρυξης και περιέχει όλα τα αναφερόμενα σε αυτό στοιχεία. Και ναι μεν δεν αναφέρεται στην εγγυητική

επιστολή η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στον διαγωνισμό, αλλά ενόψει: α) του γεγονότος ότι αναφέρονται σε αυτήν τα πλήρη στοιχεία του αναθέτοντος φορέα και της Διακήρυξης, β) του γεγονότος ότι ο χρόνος ισχύος της εγγυητικής επιστολής είναι σύμφωνος με την Διακήρυξη και γ) του ότι η εγγυητική επιστολή συντάχθηκε σύμφωνα με το υπόδειγμα της Διακήρυξης, στο οποίο δεν περιέχεται το στοιχείο της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, η έλλειψη του στοιχείου αυτού δεν δημιουργεί αμφιβολία, ούτε ως προς την ταυτότητα του διαγωνισμού για τον οποίο χορηγήθηκε η εγγύηση, ούτε ως προς τον χρόνο ισχύος αυτής. Επομένως, παρά την προαναφερθείσα έλλειψη, διασφαλίζονται τα συμφέροντα του αναθέτοντος φορέα σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 78/2006, 629/2006, 179/2007, ΔΕφΘεσ/νίκης 350/2016) και ως εκ τούτου, η προσφορά του προαναφερθέντος οικονομικού φορέα δεν είναι απορριπτέα για τον λόγο αυτό, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Κατόπιν των ανωτέρω, ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

16. Επειδή, τέλος, η πρώτη προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσφοράς της ισχυριζόμενη ότι αυτή είναι απορριπτέα, διότι σε αυτή δεν προσδιορίζονται ποσοτικά τα κονδύλια του διοικητικού κόστους και των αναλωσίμων. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, ο προαναφερθείς οικονομικός φορέας έχει υποβάλει, για την τεκμηρίωση των στοιχείων του άρθρου 68 ν. 3863/2010, υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του με ημερομηνία 4/8/2022, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι *«στην προσφορά μας έχει υπολογισθεί εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους, κόστους αναλώσιμων, εργολαβικού κέρδους και όλες οι νόμιμες υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις»*, χωρίς να προσδιορίζονται τα επίμαχα κονδύλια διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων. Όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η προσφορά της με το περιεχόμενο αυτό είναι απορριπτέα, διότι η αόριστη αναφορά στην συμπερίληψη διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων δεν πληροί την απαίτηση του άρθρου 68 ν. 3863/2010 να υπολογίζονται στις προσφορές των διαγωνιζόμενων τα ανωτέρω κονδύλια. Ειδικότερα, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 68 παρ. 1 ν. 3863/2010, οι οικονομικοί

φορείς έχουν υποχρέωση να αναφέρουν και να αναλύουν, επί ποινή αποκλεισμού, σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους συγκεκριμένα στοιχεία, μεταξύ των οποίων και το απαραίτητο διοικητικό κόστος και κόστος αναλωσίμων για την εκτέλεση της σύμβασης. Η απαίτηση αυτή σκοπεύει στην παροχή της δυνατότητας στον αναθέτοντα φορέα να αξιολογεί τις οικονομικές προσφορές διαθέτοντας επαρκή στοιχεία, ώστε να διακριβώνεται ότι αυτές δεν υπολείπονται του απαιτούμενου για την εκτέλεση της σύμβασης μισθολογικού κόστους (βλ. αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις», άρθρο 68, σελ. 30-31). Ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με την απλή δήλωση του οικονομικού φορέα ότι έχει υπολογίσει τα απαιτούμενα κονδύλια στην προσφορά του, αλλά απαιτείται ο ποσοτικός προσδιορισμός αυτών. Κατόπιν των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός και η προσβαλλόμενη να ακυρωθεί ως προς την αποδοχή της προσφοράς της

17. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα βάλλει κατά της προσβαλλόμενης πράξης του αναθέτοντος φορέα προβάλλοντας ότι αυτή είναι ακυρωτέα, κατά το μέρος της με το οποίο έγιναν δεκτές στον προκείμενο διαγωνισμό οι προσφορές όλων των λοιπών συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, ήτοι των εταιρειών, οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της, είναι απορριπτέες, διότι καταρτίστηκαν με υπολογισμό εργατικού κόστους εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι όλοι οι προαναφερθέντες οικονομικοί φορείς έχουν υπολογίσει, κατά παράβαση των οικείων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης, τις ασφαλιστικές εισφορές με τον μειωμένο συντελεστή του άρθρου 31 ν. 4756/2020, ο οποίος ισχύει μέχρι την 31/12/2022, ενώ στην συνέχεια επανέρχονται σε ισχύ οι συντελεστές του ν. 4387/2016. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κάποιοι από τους οικονομικούς φορείς δεν εφάρμοσαν, ως όφειλαν, την προσαύξηση των ασφαλιστικών εισφορών λόγω βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών, στις οποίες υπάγονται οι εργασίες της υπό ανάθεση σύμβασης.

18. Επειδή, το άρθρο 48 Ν. 4670/2020 περί μείωσης εισφορών εργοδότη-εργαζομένου ορίζει ότι «Από την 1η Ιουνίου 2020 στις περιπτώσεις πλήρους απασχόλησης οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών μειώνονται κατά 0,90

ποσοστιαίες μονάδες ως ακολούθως: 1. Κατά 0,75 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ κλάδου ανεργίας. Η μείωση επιμερίζεται κατά 0,48 πμ στο ασφάλιστρο του εργοδότη και κατά 0,27 πμ στο ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το συνολικό ασφάλιστρο υπέρ ανεργίας διαμορφώνεται σε 4,25 % και κατανέμεται 2,69 % στον εργοδότη και 1,56 % στον εργαζόμενο. 2. Κατά 0,15 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (ΕΛΕΚΠ) του άρθρου 34 παρ. 4 περίπτωση β` του ν. 4144/2013 (Α` 88), η οποία μειώνεται από την εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, περίπτωση β`, εδάφιο α` του ν.δ. 2963/1954 (Α` 195), και αφορά αποκλειστικά ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το αντίστοιχο ασφάλιστρο του εργαζομένου υπέρ ΕΛΕΚΠ διαμορφώνεται σε 1,20 % και κατανέμεται 0,85 % υπέρ πρώην ΟΕΚ (ν.δ. Αριθμός απόφασης: 286/2022 15 2963/1954) και 0,35% υπέρ πρώην ΟΕΕ (ν. 678/1977, Α` 246 και άρθρο 7 του ν. 3144/2003, Α` 111)». Περαιτέρω, το άρθρο 31 Ν. 4756/2020, όπως αυτό ισχύει τροποποιηθέν ως προς τη διάρκεια ισχύος του με το άρθρο 81 του Ν. 4826/2021, ορίζει ότι «1. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών εργαζομένων σε φορείς εκτός δημόσιων υπηρεσιών, αποκεντρωμένων διοικήσεων, Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού και νομικών προσώπων αυτών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εντός Γενικής Κυβέρνησης, μειώνονται κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες από το ύψος που είχε διαμορφωθεί την 1η.6.2020, ως ακολούθως: α) Κατά 1,85 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ κλάδου ανεργίας. Η μείωση επιμερίζεται κατά 1,49 πμ στο ασφάλιστρο του εργοδότη και κατά 0,36 πμ στο ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το συνολικό ασφάλιστρο υπέρ ανεργίας διαμορφώνεται σε ποσοστό 2,4 % και κατανέμεται κατά 1,2 % στον εργοδότη και κατά 1,2 % στον εργαζόμενο. β) Κατά 0,30 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίσεων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.) της περ. α` της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α` 88), η οποία μειώνεται κατά 0,12 πμ από την εργοδοτική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας (Ε.Κ.Λ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2224/1994 (Α` 122) και κατά 0,18 πμ από την εργοδοτική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2224/1994. Το συνολικό

ασφάλιστρο της περ. α` της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 διαμορφώνεται σε 0,16 % και κατανέμεται ως εξής: βα) Εργοδοτική εισφορά 0,06 % υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης (Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2224/1994. ββ) Εισφορά εργαζομένου 0,10 % υπέρ του Ειδικού Κοινού Λογαριασμού Ανεργίας (Ε.Κ.Λ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2224/1994. γ) Κατά 0,85 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλίστρων υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.) της περ. β` της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013, η οποία μειώνεται από την εισφορά που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της περ. β` της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν.δ. 2963/1954 (Α` 195), και αφορά αποκλειστικά ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το αντίστοιχο ασφάλιστρο του εργαζομένου υπέρ Ε.Λ.Ε.Κ.Π. διαμορφώνεται Αριθμός απόφασης: 286/2022 16 σε ποσοστό 0,35 % και αφορά ασφάλιστρο υπέρ πρώην ΟΕΕ (ν. 678/1977, Α` 246 και άρθρο 7 του ν. 3144/2003, Α` 111). 2. Από την εισφορά της περ. α` της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (κλάδος ΛΑΕΚ του Ε.Λ.Ε.Κ.Π. όπως αυτή διαμορφώνεται με βάση τις διατάξεις της περ. β), αποδίδεται πόρος στο Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), καθώς και στα ινστιτούτα και τα εκπαιδευτικά κέντρα, τα οποία έχουν ιδρυθεί ή θα ιδρυθούν με τη συμμετοχή της ΓΣΕΕ, του ΣΕΒ, της ΓΣΕΒΕΕ, της ΕΣΕΕ, του ΣΕΤΕ και του ΣΒΒΕ. Για τους ανωτέρω φορείς, εκτός του ΕΟΠΠΕΠ, η απόδοση του πόρου από τον κλάδο ΛΑΕΚ μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) επί του συνόλου των ετήσιων εισφορών που εισπράττονται από τον e-ΕΦΚΑ για λογαριασμό του κλάδου ΛΑΕΚ, ανεξαρτήτως του βαθμού απόδοσης αυτών στον ΟΑΕΔ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 2434/1996 (Α` 188). 3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν μέχρι την 31η.12.2022. 4. Η απώλεια εσόδων που προκαλείται στον προϋπολογισμό του e-ΕΦΚΑ και του ΟΑΕΔ λόγω εφαρμογής της παρ. 1, καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του ΟΑΕΔ, το ποσό της κρατικής επιχορήγησης δύναται να κατανέμεται μεταξύ των αυτοτελών κλάδων του Οργανισμού ανάλογα με τις υποχρεώσεις εκάστου κλάδου». Από τις ανωτέρω διατάξεις, προκύπτει ότι με

την μεν πρώτη από αυτές μειώθηκαν οι εισφορές κλάδου ανεργίας επ' αόριστο, αλλά μόνο για τις συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης, ενώ με τη δεύτερη μειώθηκαν οι εν λόγω εισφορές για όλα τα είδη συμβάσεων εργασίας, πλην όμως, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ήτοι αρχικά μέχρι την 31/12/2021 και, κατόπιν τροποποίησης της παρ. 3 του άρθρου 31 Ν. 4756/2020, μέχρι την 31/12/2022. Επομένως, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτει ότι οι εισφορές κλάδου ανεργίας για τις συμβάσεις εργασίας μερικής απασχόλησης παραμένουν κατά 0,48 ποσοστιαίες μονάδες αυξημένες σε σχέση με αυτές που βαρύνουν τις συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης. Εξάλλου, όπως παγίως κρίνεται (βλ. ΔΕΦΑΘ 999/2022, 2117/2021, 430/2021, ΔΕΦΘες/νίκης 357/2022, 215/2022, 218/2021 κ.α., ΑΕΠΠ 1206,1207/2022, 85/2022 κ.α.), η ρύθμιση για μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές της παρ. 3 του άρθρου 31 Ν. 4756/2020 έχει σαφώς προσδιορισμένη χρονική ισχύ έως 31.12.2022, μετά την πάροδο της οποίας επανέρχεται αυτοδικαίως το προηγούμενο ασφαλιστικό καθεστώς, οι δε οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν σε διαγωνισμό ανάθεσης δημόσιας σύμβασης οφείλουν καταρχήν να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν σωστά την παραπάνω διάταξη σε συνδυασμό με τις λοιπές κοινωνικοασφαλιστικές ρυθμίσεις και να διαμορφώνουν αναλόγως τις οικονομικές τους προσφορές, υπολογίζοντας τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές με βάση τα υψηλότερα ποσοστά που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 48 του ν. 4670/2020 και 97 του ν. 4387/2016, εφόσον το διάστημα εκτέλεσης της σύμβασης εκτείνεται πέραν του χρονικού σημείου λήξης της εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 31 Ν. 4756/2020. Εάν δε καταλείπεται οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς τον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, ο μέσος επιμελής διαγωνιζόμενος μπορεί να διατυπώσει σχετικό διευκρινιστικό ερώτημα, κατά την ευχέρεια που του δίνει ο νόμος υπό τους όρους της οικείας διακήρυξης (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 430/2021, ΔΕΦΘεσ 218/2021).

19. Επειδή, με την υπ' Φ10221/οικ.26816/929/2011 απόφαση Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών (ΦΕΚ Β' 2778/2011) ορίστηκε ότι *«Βαριές και Αριθμός απόφασης: 286/2022 17 Ανθυγιεινές εργασίες με τις έναντι αυτών ειδικότητες, είναι οι παρακάτω ειδικά απαριθμούμενες: [...] καθαρίστριες πλήρους απασχόλησης. Καθαριστές – Καθαρίστριες με πλήρη απασχόληση, πλην εκείνων που*

απασχολούνται σε: α) γραφεία δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού και τις επιχειρήσεις αυτών, ΝΠΙΔ που ανήκουν στο Κράτος, καθώς και στις δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμούς και Α.Ε που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ και Β΄ του ν.3429/2005 όπως ισχύουν και έχουν εργοδότες τους ως άνω αναφερόμενους φορείς, β) γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα». Όπως διευκρινίστηκε περαιτέρω με την Εγκύκλιο 27/20-3-2012 του ΙΚΑ/ΕΤΑΜ (ΑΔΑ Β4454691ΩΓ-ΠΙΗ), «με την παραπάνω διάταξη καλύπτονται πλέον μόνο οι καθαριστές/καθαρίστριες που απασχολούνται με πλήρη απασχόληση αφού η β΄ περίπτωση της αντίστοιχης διάταξης του ΚΒΑΕ (2η περίπτωση ειδικοτήτων του υπεδ. γ΄ του εδαφίου Β΄) ‘άνευ χρονικού περιορισμού ημερήσιας απασχόλησης’ έχει καταργηθεί. Σχετικά με την έννοια του όρου “πλήρης απασχόληση” έχει γίνει δεκτό με την εγκ. 182/85 ότι η απασχόληση θα πρέπει να διαρκεί από 5 ώρες την ημέρα και πάνω ή 30 ώρες την εβδομάδα. Διευκρινίζεται δε ότι, όταν πρόκειται για πέντε (5) ημέρες απασχόληση την εβδομάδα, αυτή θα πρέπει να παρέχεται επί έξι ώρες την ημέρα, ώστε να συμπληρώνονται τουλάχιστον 30 ώρες την εβδομάδα». Ακολούθως, με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.3863/2010 (ΦΕΚ Α΄ 115) εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εργασίας να καταρτίσει τον πίνακα των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών και στη συνέχεια, εκδόθηκε η εφαρμοστέα στην προκειμένη περίπτωση υπουργική απόφαση με αριθμό Φ10221/οικ.26816/929/30-11-2011 (ΦΕΚ Β΄ 2778) που τέθηκε σε ισχύ από 1-1-2012. Ειδικότερα, κατά τα οριζόμενα στην περ. 23 του Μέρους Β΄ της τελευταίας ως άνω απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η οποία είναι στενώς ερμηνευτέα, αφού εισάγει εξαιρετικό δίκαιο, στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών υπάγονται οι καθαριστές/καθαρίστριες που απασχολούνται με πλήρη απασχόληση, ανεξαρτήτως εργοδότη ή χώρου εργασίας απασχόλησης. Κατά τα περαιτέρω οριζόμενα στην αυτή περίπτωση 23, από τον κανόνα αυτό εισάγεται εξαίρεση και δεν υπάγονται στο ανωτέρω Κανονισμό οι καθαριστές/καθαρίστριες, που απασχολούνται στους εργοδότες που απαριθμούνται περιοριστικώς, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η απασχόληση παρέχεται στα γραφεία αυτών. Συγκεκριμένα, από τον ανωτέρω κανόνα εξαιρούνται: (α) οι καθαριστές/καθαρίστριες που απασχολούνται σε γραφεία δημοσίων

υπηρεσιών, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ Α' και Β βαθμού και τις επιχειρήσεις αυτών, ΝΠΙΔ που ανήκουν στο Κράτος, καθώς και στις δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμούς και Α.Ε που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' και Β' του ν. 3429/2005 όπως ισχύουν και έχουν εργοδότες τους ως άνω αναφερόμενους φορείς, καθώς και (β) οι καθαριστές/καθαρίστριες που απασχολούνται σε γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Δεν εμπίπτουν, επομένως, στην ανωτέρω εξαίρεση καθαριστές/καθαρίστριες που απασχολούνται, όπως στην προκείμενη περίπτωση, για την εκτέλεση σύμβασης που περιλαμβάνει τον καθαρισμό όλων των χώρων αρμοδιότητας ενός οργανισμού ..., ήτοι χώρων διακίνησης επιβατών, προβλητών, πεζοδρομίων και λοιπών εξωτερικών χώρων, συνεργείων, χώρων υγιεινής κ.λπ., και δεν περιορίζονται στους χώρους γραφείων του αναθέτοντος φορέα (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 451/2018 σκ. 13).

20. Επειδή, η Διακήρυξη ορίζει, συναφώς με τον κρινόμενο λόγο της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής, τα εξής: «1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης. Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι: α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. [...] 4.3 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης. 4.3.1 Κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της Σύμβασης. ΜΕΡΟΣ Α - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Αντικείμενο της παρούσας διακήρυξης είναι οι εργασίες καθαριότητας χερσαίων στεγασμένων και υπαίθριων χώρων (οδοί, πλατείες, πεζοδρόμια, χώροι στάθμευσης, νησίδες, χώροι πρασίνου, κλπ) του, συνολικής έκτασης περίπου 133 στρεμμάτων, όπως αυτοί

απεικονίζονται στο συνημμένο σχέδιο στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ', και με λεπτομέρειες περιγράφονται παρακάτω. [...] Ελάχιστο πρόγραμμα καθαρισμού στεγασμένων χώρων. Το παρακάτω προτεινόμενο ενδεικτικό πρόγραμμα εργασιών θα ληφθεί σαν υπόδειγμα για την κατάρτιση της διακήρυξης και της οικονομικής προσφοράς από τους διαγωνιζομένους. Η διάρκεια 7 μηνών της θερινής περιόδου και 5 μηνών της χειμερινής περιόδου καθώς και οι ανθρωποώρες ανά χώρο του έργου, είναι ενδεικτικές και δύναται να αυξομειωθούν από την υπηρεσία ανάλογα με τις ανάγκες της. Επίσης θα καθορίζεται από τον ... και η έναρξη της θερινής και χειμερινής περιόδου».

Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι ανθρωποώρες υπηρεσιών καθαριότητας, βάσει των οποίων καλούνται οι διαγωνιζόμενοι να καταρτίσουν τις προσφορές τους, ανά περίοδο (χειμερινή – θερινή) και ανά χώρο. Η Διακήρυξη δεν απαιτεί συγκεκριμένο είδος απασχόλησης (πλήρη ή μερική) των εργαζομένων για την παροχή των υπό ανάθεση υπηρεσιών καταλείποντας στους διαγωνιζομένους την ευχέρεια να καταρτίσουν την προσφορά τους ελεύθερα στη βάση εργαζομένων, είτε πλήρους, είτε μερικής απασχόλησης υπό την τιθέμενη από τις προπαρατεθείσες διατάξεις της τήρησης των αντίστοιχων κανόνων εργατικού και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου.

20. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ισχυριζόμενη ότι αυτή έχει υπολογίσει εργατικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, από την οικονομική προσφορά της αναδόχου προκύπτει ότι αυτή υπολόγισε για ολόκληρη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία καταλαμβάνει και το έτος 2023, τις ασφαλιστικές εισφορές με συντελεστή 24,92%, ο οποίος ισχύει μέχρι τις 31/12/2022, ενώ στην συνέχεια επανέρχεται σε εφαρμογή συντελεστής 26,71%. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... κατήρτισε την προσφορά της υπολογίζοντας για την κάλυψη των ελάχιστων απαιτούμενων ανθρωποωρών της Διακήρυξης την απασχόληση δέκα έξι (16) εργαζομένων συνολικά. Οι δε απαιτούμενες ανθρωποώρες καθαριότητας, στη βάση των οποίων καλούνται οι διαγωνιζόμενοι να διαμορφώσουν την προσφορά τους σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης, ανέρχονται συνολικά σε 20.000, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που προβλέπονται για έκτακτους

καθαρισμούς. Με αυτό το δεδομένο, σύμφωνα με την οικονομική προσφορά της αναδόχου, σε καθέναν από τους 16 εργαζόμενους της σύμβασης αντιστοιχούν 104,16 ώρες εργασίας ανά μήνα, ήτοι περί 24 ώρες ανά εβδομάδα $\{[(20000 \text{ ανθρωποώρες}/12 \text{ μήνες})/16 \text{ εργαζόμενοι}]/4,345 \text{ εβδομάδες ανά μήνα μεσοσταθμικά}\}$. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ανάδοχος επέλεξε να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά της στη βάση εργαζομένων μερικής απασχόλησης, πράγμα το οποίο, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη, επιτρεπόταν από τη Διακήρυξη. Δεν προκύπτει δε από άλλο συγκεκριμένο στοιχείο της προσφοράς της αναδόχου – ούτε η προσφεύγουσα επικαλείται την ύπαρξη τέτοιου στοιχείου - η απασχόληση εργαζομένων πλήρους απασχόλησης ή μερικής απασχόλησης άνω των τριάντα (30) ωρών ανά εβδομάδα, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Οι εφαρμοστέοι συντελεστές μερικής απασχόλησης για λιγότερες από τριάντα (30) ώρες εβδομαδιαίως, οπότε δεν εφαρμόζονται προσαυξήσεις βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών (βλ. σκέψη 20), είναι 22,77% μέχρι τις 31/12/2022 και 24,56% από την 1/1/2023 και εξής. Αβάσιμα, επομένως, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στην προσφορά της αναδόχου ανέρχονται σε 33.899,11 ευρώ υπολογιζόμενες με τους συντελεστές ασφαλιστικών εισφορών πλήρους απασχόλησης προσαυξημένους με συντελεστές βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών. Το δε κονδύλιο ασφαλιστικών εισφορών ποσού 32.349,98 ευρώ της οικονομικής προσφοράς της αναδόχου, το οποίο προκύπτει με μαθηματικούς υπολογισμούς ότι αντιστοιχεί σε ποσοστό 24,92% (μεγαλύτερου σε κάθε περίπτωση από τα κατά τα άνω ισχύοντα), επί του κονδυλίου των αποδοχών, επαρκεί για την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών που αντιστοιχούν στις υπολογισθείσες από την ανάδοχο αποδοχές. Κατόπιν των ανωτέρω, ο προκείμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

21. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ... ισχυριζόμενη ομοίως ότι αυτή έχει υπολογίσει εργατικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου, καθόσον υπολόγισε για ολόκληρη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία καταλαμβάνει και το έτος 2023, τις ασφαλιστικές εισφορές με τους μειωμένους συντελεστές του άρθρου 31 ν. 4756/2020, οι οποίοι ισχύουν μέχρι την 31/12/2022, ενώ

στην συνέχεια επανέρχονται σε εφαρμογή οι αρχικοί συντελεστές του ν. 4387/2016. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... επέλεξε να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά της στη βάση συνδυασμού εργαζομένων πλήρους και μερικής απασχόλησης, πράγμα το οποίο επιτρεπόταν από τη Διακήρυξη, όπως προαναφέρθηκε. Συγκεκριμένα, από την οικονομική της προσφορά προκύπτει η απασχόληση τουλάχιστον πέντε (5) εργαζομένων πλήρους απασχόλησης και τουλάχιστον έξι (6) εργαζομένων μερικής απασχόλησης τριάντα (30) ωρών την εβδομάδα. Αφού επέλεξε την ανωτέρω οργάνωση του χρόνου εργασίας, η ... υπολόγισε το ύψος των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών, όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς της οικονομικής της προσφοράς, με ποσοστό 24,44%. Όμως, το ανωτέρω ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών είναι το εφαρμοστέο για πλήρη απασχόληση μέχρι και τις 31/12/2022, σύμφωνα με την προσωρινού χαρακτήρα ρύθμιση του άρθρου 31 του ν. 4745/2020, μετά την λήξη ισχύος της οποίας επανέρχεται σε ισχύ συντελεστής ανερχόμενος για την ίδια, όπως πιο πάνω, περίπτωση εργαζομένων σε 26,23%. Περαιτέρω, ο συντελεστής αυτός είναι μικρότερος και του εφαρμοστέου για το 2022 συντελεστή ασφαλιστικών εισφορών για εργασία τριάντα (30) ωρών εβδομαδιαίως, ο οποίος ανέρχεται σε 24,92%, αυξανόμενος σε 26,71% για το 2023. Επομένως, η, σε συμφωνία μεν με τους οικείους όρους της Διακήρυξης κατάρτισε την οικονομική προσφορά της επιλέγοντας εργαζόμενους πλήρους και μερικής απασχόλησης, αλλά δεν τήρησε τους ισχύοντες κοινωνικοασφαλιστικούς κανόνες, διότι εφάρμοσε συντελεστές ασφαλιστικών εισφορών κατώτερους των νόμιμων, αφενός λόγω λήξης της χρονικής ισχύος τους και αφετέρου λόγω απασχόλησης εργαζομένων μερικής απασχόλησης για τριάντα (30) ώρες εβδομαδιαίως, οι οποίο εξομοιώνονται μόνο μισθολογικά και όχι ασφαλιστικά με τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης (ΔΕφΠειρ 356/2022). Με τον τρόπο αυτό, ο ανωτέρω οικονομικός φορέας παραβίασε τις διατάξεις της Διακήρυξης, καθώς και των αντίστοιχων άρθρων 18 παρ. 2 και 95 παρ. 5 α' του Ν. 4412/2016. Η πλημμέλεια δε αυτή συνιστά λόγο απόρριψης της προσφοράς της και, ως εκ τούτου ο προκείμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

22. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ... ισχυριζόμενη ότι αυτή έχει υπολογίσει εργατικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου, αφενός διότι δεν υπολόγισε τις ασφαλιστικές εισφορές με τις επιβαρύνσεις βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών, παρά το γεγονός ότι προτίθεται να απασχολήσει εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, και αφετέρου διότι υπολόγισε για ολόκληρη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία καταλαμβάνει και το έτος 2023, τις ασφαλιστικές εισφορές με τους μειωμένους συντελεστές του άρθρου 31 ν. 4756/2020, οι οποίοι ισχύουν μέχρι την 31/12/2022, ενώ στην συνέχεια επανέρχονται σε εφαρμογή οι αρχικοί συντελεστές του ν. 4387/2016. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... υπολογίζει τις ασφαλιστικές εισφορές με συντελεστή 22,29%, ήτοι με συντελεστή που αντιστοιχεί σε πλήρη απασχόληση χωρίς τις επιβαρύνσεις βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών και είναι εφαρμοστέος μέχρι τις 31/12/2022. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά πιο πάνω (βλ. σκέψεις 18-20), η προσφορά της ... παραβιάζει σε κάθε περίπτωση τις διατάξεις της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, για αμφοτέρους τους προβαλλόμενους λόγους, ήτοι α) διότι δεν υπολόγισε ασφαλιστικές εισφορές βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών και β) εφάρμοσε συντελεστή ισχύοντα μέχρι τις 31/12/2022 για ολόκληρη της διάρκεια της σύμβασης. Δεδομένου ότι, όπως έγινε δεκτό ανωτέρω, κατά το έτος 2023, στο οποίο αναμενόταν να εκτείνεται η διάρκεια της υπό ανάθεση σύμβασης, ο συντελεστής για πλήρη απασχόληση συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών, ανέρχεται σε 26,23%, ο ανωτέρω οικονομικός φορέας υπολόγισε ασφαλιστικές εισφορές κατώτερες των νόμιμων, κατά παράβαση των όρων της Διακήρυξης, καθώς και των αντίστοιχων άρθρων 18 παρ. 2 και 95 παρ. 5 α' του Ν. 4412/2016. Η πλημμέλεια δε αυτή συνιστά λόγο απόρριψης της προσφοράς της και, ως εκ τούτου ο προκείμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

23. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ισχυριζόμενη ότι αυτή έχει υπολογίσει εργατικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου, διότι υπολόγισε για ολόκληρη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία καταλαμβάνει και το έτος 2023, τις ασφαλιστικές εισφορές με συντελεστή 24,81%, ο οποίος ίσχυε

προ του 2021. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας, η παρεμβαίνουσα, παρά το γεγονός ότι δηλώνει - πάντα κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας - ότι προτίθεται να απασχολήσει εργαζόμενους μερικής απασχόλησης για πάνω από τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα, δεν εφάρμοσε τους αντίστοιχους συντελεστές μερικής απασχόλησης με τις επιβαρύνσεις βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών. Η παρεμβαίνουσα αντιτάσσει στα ανωτέρω ότι οι αναφερόμενες στην προσφορά της ανθρωποώρες υπηρεσιών καθαριότητας αντιστοιχούν στις ελάχιστες απαιτούμενες από την Διακήρυξη, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα τις καλύψει με εργαζόμενους τριάντα (30) ωρών ανά εβδομάδα. Αντιθέτως, κατά τους ισχυρισμούς της παρεμβαίνουσας, από την προσφορά της προκύπτει ότι οι δώδεκα (12) εργαζόμενοι κατά τη χειμερινή περίοδο, η οποία διαρκεί σύμφωνα με τη Διακήρυξη πέντε (5) μήνες, προβλέπεται να απασχολούνται για λιγότερες από τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η παρεμβαίνουσα κατήρτισε την προσφορά της υπολογίζοντας για την κάλυψη των ελάχιστων απαιτούμενων ανθρωποωρών της Διακήρυξης την απασχόληση δέκα πέντε (15) εργαζομένων κατά τη θερινή περίοδο και δώδεκα (12) εργαζομένων κατά την χειμερινή περίοδο. Οι δε απαιτούμενες ανθρωποώρες καθαριότητας, στη βάση των οποίων καλούνται οι διαγωνιζόμενοι να διαμορφώσουν την προσφορά τους σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης, ανέρχονται συνολικά σε 20.000, ήτοι 10.907 ανθρωποώρες για τους 7 μήνες της θερινής περιόδου, 5.624 ανθρωποώρες για τους 5 μήνες της χειμερινής περιόδου και 3.469 ανθρωποώρες έκτακτων καθαρισμών. Με αυτό το δεδομένο, σύμφωνα με την οικονομική προσφορά της αναδόχου, σε καθέναν από τους 15 εργαζόμενους της σύμβασης για τη θερινή περίοδο αντιστοιχούν περί τις 24 ώρες ανά εβδομάδα $\{[(10.907 \text{ ανθρωποώρες}/7 \text{ μήνες})/15 \text{ εργαζόμενοι}]/4,345 \text{ εβδομάδες ανά μήνα μεσοσταθμικά}\}$. Σε καθέναν δε από τους 12 εργαζόμενους της σύμβασης για τη χειμερινή περίοδο αντιστοιχούν 21,5 ώρες ανά εβδομάδα $\{[(5.624 \text{ ανθρωποώρες}/5 \text{ μήνες})/12 \text{ εργαζόμενοι}]/4,345 \text{ εβδομάδες ανά μήνα μεσοσταθμικά}\}$. Για τις δε ανθρωποώρες των έκτακτων καθαρισμών (3.469) ορίζεται στη Διακήρυξη ότι «έκτακτες εργασίες εκτελούνται από τον ανάδοχο κατόπιν σχετικής εντολής της αρμόδιας υπηρεσίας της ..., όταν παραστεί ανάγκη εκτέλεσης τους», χωρίς

αυτές να κατανέμονται μεταξύ χειμερινής και θερινής περιόδου, ώστε ευλόγως δεν συνυπολογίστηκαν για τον καθορισμό του κατ' αρχήν απαιτούμενου ανά περίοδο αριθμού εργαζομένων, καθόσον είναι απροσδιόριστος ο τρόπος και ο χρόνος παροχής των αντίστοιχων υπηρεσιών, στοιχεία που θα καθοριστούν από την αναθέτουσα αρχή κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ανάδοχος επέλεξε να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά της στη βάση εργαζομένων μερικής απασχόλησης, πράγμα το οποίο, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη σκέψη, επιτρεπόταν από τη Διακήρυξη. Δεν προκύπτει δε από άλλο συγκεκριμένο στοιχείο της προσφοράς της αναδόχου – ούτε η προσφεύγουσα επικαλείται την ύπαρξη τέτοιου στοιχείου - η απασχόληση εργαζομένων πλήρους απασχόλησης ή μερικής απασχόλησης άνω των τριάντα (30) ωρών ανά εβδομάδα, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Οι εφαρμοστέοι συντελεστές μερικής απασχόλησης για λιγότερες από τριάντα (30) ώρες εβδομαδιαίως, οπότε δεν εφαρμόζονται προσαυξήσεις βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών (βλ. σκέψη 20), είναι 22,77% μέχρι τις 31/12/2022 και 24,56% από την 1/1/2023 και εξής. Το δε κονδύλιο ασφαλιστικών εισφορών ποσού 34.554,66 ευρώ της οικονομικής προσφοράς της αναδόχου, το οποίο προκύπτει με μαθηματικούς υπολογισμούς ότι αντιστοιχεί σε ποσοστό 24,81% επί του κονδυλίου των αποδοχών (μεγαλύτερου σε κάθε περίπτωση από τα κατά τα άνω ισχύοντα), επαρκεί για την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών που αντιστοιχούν στις υπολογισθείσες από την ανάδοχο αποδοχές. Κατόπιν των ανωτέρω, ο προκείμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

24. Επειδή, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της ... ισχυριζόμενη ότι αυτή έχει υπολογίσει εργατικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης μικρότερο του νόμιμου, καθόσον υπολόγισε για ολόκληρη την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η οποία καταλαμβάνει και το έτος 2023, τις ασφαλιστικές εισφορές με τους μειωμένους συντελεστές του άρθρου 31 Ν. 4756/2020, οι οποίοι ισχύουν μέχρι την 31/12/2022, ενώ στην συνέχεια επανέρχονται σε εφαρμογή οι αρχικοί συντελεστές του ν. 4387/2016. Η παρεμβαίνουσα δεν αρνείται ότι υπολόγισε τις ασφαλιστικές εισφορές με τον μειωμένο συντελεστή του έτους 2022, αλλά ισχυρίζεται ότι αναζήτησε τους συντελεστές ασφαλιστικών εισφορών για το έτος 2023 συντελεστές και «έλαβε

αρνητική απάντηση». Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... υπολόγισε το ύψος των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών με συντελεστή 24,44%. Όμως, το ανωτέρω ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών είναι το εφαρμοστέο μέχρι και τις 31/12/2022, σύμφωνα με την προσωρινού χαρακτήρα ρύθμιση του άρθρου 31 του ν. 4745/2020, μετά την λήξη ισχύος της οποίας επανέρχεται σε ισχύ συντελεστής ανερχόμενος για την ίδια, όπως πιο πάνω, περίπτωση εργαζομένων σε 26,23%. Επομένως, η ..., σε συμφωνία μεν με τους οικείους όρους της Διακήρυξης κατάρτισε την οικονομική προσφορά της επιλέγοντας εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, αλλά δεν τήρησε τους ισχύοντες κοινωνικοασφαλιστικούς κανόνες, διότι υπολόγισε ασφαλιστικές εισφορές κατώτερες των νόμιμων, κατά παράβαση των όρων της Διακήρυξης, καθώς και των αντίστοιχων άρθρων 18 παρ. 2 και 95 παρ. 5 α' του Ν. 4412/2016. Απορριπτέος δε είναι ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι δεν της ήταν γνωστοί οι συντελεστές του 2023, διότι, πέραν του ότι οι εν λόγω συντελεστές είναι οι κατά κανόνα ισχύοντες, χωρίς την εφαρμογή των εξαιρετικών διατάξεων που ισχύουν μέχρι τις 31/12/2022 (βλ. σκέψη 19), εάν η παρεμβαίνουσα είχε οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών μετά τις 31/12/2022, θα μπορούσε να διατυπώσει σχετικό διευκρινιστικό ερώτημα προς την αναθέτουσα αρχή, πράγμα που, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, δεν έπραξε (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 430/2021, ΔΕΦΘεσ 218/2021). Κατόπιν των ανωτέρω, η πλημμέλεια της προσφοράς της παρεμβαίνουσας συνιστά λόγο απόρριψης της προσφοράς της και, ως εκ τούτου ο προκείμενος λόγος της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

25. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, αμφότερες οι προδικαστικές προσφυγές πρέπει να γίνουν εν μέρει δεκτές, και να οριστεί η επιστροφή των καταβληθέντων παραβόλων στις προσφεύγουσες.

26. Επειδή, κατ' αντιστοιχία, πρέπει να γίνουν δεκτές η παρέμβαση της δεύτερης παρεμβαίνουσας κατά της πρώτης προσφεύγουσας και η παρέμβαση της πρώτης παρεμβαίνουσας κατά της δεύτερης προσφεύγουσας και να απορριφθεί η παρέμβαση της δεύτερης παρεμβαίνουσας κατά της δεύτερης προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την πρώτη προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει τη δεύτερη προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ..» κατά της πρώτης προσφεύγουσας.

Δέχεται την παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ..» κατά της δεύτερης προσφεύγουσας.

Απορρίπτει την παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ..» κατά της δεύτερης προσφεύγουσας.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη και αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή των καταβληθέντων παραβόλων σε αμφότερες τις προσφεύγουσες.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 9 Νοεμβρίου 2022 και εκδόθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ